

gjødning uden at svare Told af de forbrugte Kul, af de forbrugte Sæver, af den forbrugte Emballage, medens Fabriker, der ligger udenfor, alle maatte betale Told heraf. Jeg ser ikke rettere, end at det vilde være en ligefrem Uretfærdighed imod de Fabriker, der nu ere til Stede her i Landet, om man paa dansk Territorium, ved dansk Kapital og danske Arbeidere, stiftede dem en Konkurrent, der ubetinget kunde undersøge dem. — Jeg skal nævne et andet Exempel. Efter den gjældende Toldlov ere 10 for Tiden Bøger, Noder, Tidsskrifter o. s. v. toldfri. Paa Friproduktionsterritoriet vilde altsaa et Bogtrykkeri kunne arbejde med toldfri Papir, toldfri Typer og andre Hjælpemidler og derved kunne underbyde ethvert Bogtrykkeri her i Landet. Jeg ser ikke rettere, end at det første, de store Blade maatte gjøre, var at flytte ud paa Friproduktionsterritoriet; thi det er aabenbart, at de da vilde kunne levere deres Blade langt billigere end nu, naar de havde Alt frit i Stedet for, som nu, at betale Told heraf. Jeg skal nævne et tredje Exempel. I dette Dieblit er Margarine, Rindsmør, toldfri, men der betales i Told 2 Skilling pr. Pund af Margarinolie og 2 Skilling af Fald. Jeg ser da ikke rettere, end at en Margarinfabrik, anlagt paa Friproduktionsterritoriet, som vilde arbejde med toldfri Raastoffer uden at betale Nogetomhelst af, hvad den førte ind paa Toldgebetet, vilde være stillet i den Grad gunstig overfor de bestaaende Margarinfabrikker, at disse ikke vilde have Andet at gjøre, end at flytte sig med at flytte ind paa det andet Gebet. At saadanne Omslytninger ikke kunne være heldige og maa være forbundne med store Kapitalkost, er klart, og det vilde være en Uret mod dem, der nu drive saadanne Fabriker, at fremkalde disse Omslytninger. Dertil kommer, at de vilde medføre et ikke ubetydeligt Tab for Statskassen, idet denne vilde gaa glip af Told af alle disse Raastoffer og Hjælpemidler, der hidtil kun have kunnet gaa ind mod Betaling af Told. Disse Exempler kunne suppleres med flere. Jeg skal saaledes nævne Cement. Den indgaar nu toldfri. Paa Friproduktionsterritoriet vilde man have Kul, Emballage o. s. v. frit, og man vilde altsaa der have en Konkurrence paa dansk Gebet for dansk Fabrikation, som de bestaaende Fabriker ikke vilde kunne staa sig imod. At det ikke kan være Meningen at skabe en saadan Uret — thi jeg betegner det ligefrem som en Uret — ved Siden af, at man tilveiebragte det store Gode, at dansk Fabrikat kunde under heldigere Vilkaar end nu konkurrere med det store Verdens-

marked, anser jeg for en Selvfølge. Men for at undgaa det maatte man gjøre Et af To: Enten maatte man ligefrem forbyde Indførsel fra Frihavnsterritoriet af, hvad der var produceret derude, eller ogsaa maatte man — og det var det, jeg antydede sidst — lomme en særskilt Indførselsafgift for Varer, producerede paa Frihavsterritoriet, som kunde svare i alt Fald til det, som de konkurrerende Fabriker paa selve Toldterritoret betale for Raastoffer og Hjælpemidler. Det forekommer mig, at Retfærdigheden kun kunde fuldbygges ad en af disse To Veie. Men vilde man gaa den første Veie, at affære al Tilførsel fra Frihavsterritoriet, tror jeg nok, at det var hensigtsmæssigere at lægge Frigebøtet udenfor Frihavnen paa et Sted for sig, saa at det ikke kom i nogen Berøring med den egentlige Frihavn. Jeg berørte ogsaa i Dordags Spørgsmaalet om, hvorvidt toldfri, Fortæringsgjenstande, Konsumvarer, skulle kunne forbruges paa Friproduktionssterritoriet, hvilket spiller en ikke lille Rolle. Jeg troede at kunne se paa den ærede Forsamling, at dette Spørgsmaal syntes at være noget lille. Jeg skal dog i den Anledning tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det er anset for at være ret betydeligt. Jeg skal erindre om Forholdet i saa Henseende ved en af de betydeligste Frihavne i Europa, Bremen — jeg indstuder i Barentshavn, at det er kun en Firdel, der er ikke noget Friproduktionssterritorium forbundet dermed, og en selvstændig Forarbejdning og Tilvirkning af Varer er ligefrem forbudt; det har sin Interesse, fordi det viser, at et saadant Friproduktionssterritorium ikke staar i absolut nødvendig Forbindelse med Frihavn. Men skøndt der saaledes ikke i Bremen Frihavnen tillades nogen egentlig Varetilvirkning, er dog ethvert Forbrug af ikke fortoldede Spisevarer der forbudt; Alt, hvad der fortæres i denne Frihavn, skal være fortoldede Varer. Det er et Exempel paa, at Spørgsmaalet ikke dog kan være saa ganske ubetydeligt. Men et andet og, som det forekommer mig, mere slaaende Exempel derpaa, er disse østligste Frihavne, som det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds (H. Hansen) berørte, at man var i Værd med at nedlægge. Det er blevet mig velvillig meddelt senere end i Dordags, at denne Nedlæggelse af disse 2 østligste Frihavne, Tries og Tiime, er i Principet allerede fastslaaet for 20 Mar tilbage, og det Spørgsmaal, der foreligger nu, er egentlig ikke om Nedlæggelsen af disse Havne, men om de endnu skulle have 1 eller 2 Mar at lede i, før Nedlæggelsen finder Sted. Men en Hovedgrund til, at man bestemte sig til Nedlæggelsen af disse Havne,